

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrij Technisch Instituut - 2 te AALST

Hoofdstructuur	voltijds secundair onderwijs				
Pedagogisch geheel	126938-110395-126921				
Instellingsnummer	110395				
Instelling	Vrij Technisch Instituut - 2				
Directeur	G. DEMUYNCK				
Adres	Sinte Annalaan 99_B - 9300 AALST				
Telefoon	053-73.92.11				
Fax	053-73.92.90				
E-mail	info@vtiaalst.be				
Website	http://www.vti-aalst.be				
Bestuur van de instelling	VZW ECOV				
Adres	Sinte Annalaan 99 - 9300 AALST				
Scholengemeenschap	SGKSO SALEM				
Adres	Pachthofstraat 3 - 9308 GIJZEGEM				
CLB	Vrij CLB Aalst				
Adres	Langestraat 12 - 9300 AALST				
Dagen van het doorlichtingsbezoek	28-01-2013 29-01-2013 30-01-2013 31-01-2013 01-02-2013				
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	01-02-2013				
Datum bespreking verslag met de instelling	15-03-2013				
Samenstelling inspectieteam					
Inspecteur-verslaggever	Roger Van den Borre				
Teamleden	Elly De Keyser Alex Maes Eric Suys Monique Van der Straeten Erik Van Nieuwenhuyze				
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil				
Externe deskundige(n)	nihil				

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 ADMINISTRATIEVE OPSPLITSING VAN HET PEDAGOGISCH GEHEEL	5
2 SAMENVATTING	6
3 DOORLICHTINGSFOCUS	8
3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus	8
3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	8
4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	9
4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	9
4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	9
4.1.1.1 Aardrijkskunde in tso derde graad (leerplan D/2004/0269/029)	9
4.1.1.2 Nederlands in tso derde graad (leerplan D/2006/0279/008)	10
4.1.1.3 Project algemene vakken in bso tweede graad (leerplan D/2012/841/014)	11
4.1.1.4 Houttechnieken in tso tweede en derde graad (leerplannen D/2007/0279/006 en D/2004/0279/030)	12
4.1.1.5 Bouw- en houtkunde in tso tweede en derde graad (leerplannen D/2009/7841/019, D/2012/7841/020 en D/2011/7841/030)	14
4.1.1.6 Autotechnieken in tso derde graad (leerplan D/2004/0279/067)	15
4.1.1.7 Ruwbouw en Renovatie bouw in bso derde graad (leerplannen D/2011/7841/046, D/2004/0279/031 en D/2012/7841/037)	16
4.1.1.8 Restaurant en keuken in bso tweede graad (leerplan D/2012/7841/016)	17
4.1.1.9 Grootkeuken in bso derde graad (leerplan D/2012/7841/029)	19
4.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	22
4.2 Respecteert de school de overige reglementering?	23
5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	24
5.1 Professionalisering	24
5.1.1 Deskundigheidsbevordering	24
5.2 Welzijn	25
5.3 Begeleiding	25
5.3.1 Leerbegeleiding	25
5.4 Evaluatie	26
5.4.1 Evaluatiepraktijk	26
6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	28
7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	30
7.1 Wat doet de school goed?	30
7.2 Wat kan de school verbeteren?	30
7.3 Wat moet de school verbeteren?	30
8 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG	31
8.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg	31
8.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg	31
8.3 Overige reglementering: regeling voor het vervolg	31

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de instelling een selectie van de onderwijsreglementering:
 - een selectie van structuuronderdelen om het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen na te gaan. Hierbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - o het onderwijsaanbod
 - o de uitrusting
 - o de evaluatiepraktijk
 - o de leerbegeleiding
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de instelling dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het onderzoek naar de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid

De controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de instelling vindt gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle resulteert in een afzonderlijk verslag dat bij het doorlichtingsverslag wordt gevoegd en eveneens verschijnt op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders, leerlingen of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 ADMINISTRATIEVE OPSPLITSING VAN HET PEDAGOGISCH GEHEEL

Het Vrij Technisch Instituut te Aalst bestaat uit drie administratieve scholen: VTI 1 (instellingsnummer 126938) is de eerstegraadschool met een A-stroom en een B-stroom, gevestigd op de campus 'De Puytenput'. VTI 2 (instellingsnummer 110395) en VTI 3 (instellingsnummer 126921) zijn samen gevestigd op een andere campus en vormen onder de naam 'Dé Vakschool' de bovenbouw met een aanbod van bso- en tso-studierichtingen in de tweede en derde graad, zowel in de nijverheidssector als in de zachte sector. VTI 1 biedt op de campus van de bovenbouw ook onthaalklassen voor anderstalige nieuwkomers (OKAN) aan. Aan VTI 2 is ook een centrum voor deeltijds onderwijs verbonden, dat beschikt over een eigen campus. VTI 3 biedt enkele structuuronderdelen in de A-stroom en de B-stroom aan op de campus 'De Puytenput'. De verslagen voor VTI 1 en VTI 3, respectievelijk voor VTI 2 en VTI 3 kunnen dus in samenhang met elkaar worden gelezen.

2 SAMENVATTING

Het Vrij Technisch Instituut te Aalst treedt naar buiten als een 'school voor wetenschap en technologie'. Het bestaat uit drie administratieve scholen: VTI 1 is de eerstegraadschool met een A-stroom en een B-stroom, gevestigd op de campus 'De Puytenput'. VTI 2 en VTI 3 zijn samen gevestigd op een andere campus met een verouderde infrastructuur en vormen onder de naam 'Dé Vakschool' de bovenbouw met een aanbod van bso- en tso-studierichtingen in de tweede en derde graad, zowel in de nijverheidssector als in de zachte sector. VTI 1 biedt op de campus van de bovenbouw ook onthaalklassen voor anderstalige nieuwkomers (OKAN) aan. Aan VTI 2 is ook een centrum voor deeltijds onderwijs verbonden, dat beschikt over een eigen campus. VTI 3 biedt enkele structuuronderdelen in de A-stroom en de B-stroom aan op de campus 'De Puytenput'. De scholen worden geleid door een dynamische en geëngageerde directieploeg, die veel inzet op de schooloverstijgende samenwerking en die het VTI als een sterk samenhangend pedagogisch geheel ten aanzien van de buitenwereld wil profileren.

De eerstegraadschool heeft een heterogene instroom van leerlingen uit een groot aantal basisscholen. Het gaat voor een gedeelte om leerlingen met leerachterstand, onder wie leerlingen uit het buitengewoon lager onderwijs en ex-OKAN-leerlingen, vooral in de B-stroom. Ondanks de leerzorg worden globaal meer dan gemiddeld leerlingen na het eerste leerjaar A geheroriënteerd aan de hand van een B-attest.

In de bovenbouw stromen de leerlingen algemeen vrij vlot door, met uitzondering van enkele bso- en tso-studierichtingen waar het percentage C-attestingen hoger ligt dan gemiddeld. Qua percentage getuigschriften scoort het bso wat lager dan gemiddeld. Qua percentage diploma's is er zowel in het bso als in het tso een positieve evolutie en scoort de school telkens beter dan gemiddeld.

Het erkenningsonderzoek met betrekking tot doorgelichte vakken van de basisvorming en het specifiek gedeelte, beroepenvelden en studierichtingen levert een geschakeerd beeld op.

In de eerstegraadschool voldoet de realisatie voor de vakken van de basisvorming aardrijkskunde en techniek in de A-stroom. Voor het vak techniek in de B-stroom worden de leerplandoelstellingen in voldoende mate nagestreefd. Het vak Nederlands in de A-stroom wordt niet voldoende volgens het leerplanconcept gerealiseerd. De leerplandoelstellingen voor het vak maatschappelijke vorming in de B-stroom worden niet met voldoende diepgang nagestreefd, doordat niet wordt voldaan aan de minimale materiële vereisten. De leerplandoelstellingen voor het beroepenveld Bouw-Hout worden in voldoende mate nagestreefd. Voor het beroepenveld Hotel-Bakkerij-Slagerij wordt vastgesteld dat het onderwijsaanbod niet evenwichtig is en dat de beheersingsgraad voor de opleidingscomponent keuken niet aansluit bij het niveau van het beroepsvoorbereidend leerjaar (BVL). Bovendien zijn er tekorten op het vlak van uitrusting, die het nastreven van de leerplandoelstellingen voor Slagerij belemmeren. Voor de vakken en voor het beroepenveld waarvoor tekorten worden vastgesteld, geldt bovendien dat de evaluatiepraktijk voor verbetering vatbaar is. Wat het structuuronderdeel OKAN betreft, wordt vastgesteld dat de ontwikkelingsdoelen in voldoende mate worden nagestreefd.

In de bovenbouw werden de vakken van de basisvorming aardrijkskunde en Nederlands (beide in tso III) doorgelicht, evenals project algemene vakken (bso II). De realisatie voldoet niet. Voor aardrijkskunde zijn de realisatie en de evaluatie te weinig op de leerplandoelstellingen afgestemd. Bovendien wordt niet voldaan aan de minimale materiële leerplanvereisten. Het vak Nederlands wordt te weinig conform het competentieplan gerealiseerd en geëvalueerd. Voor project algemene vakken kunnen de leerplandoelstellingen niet in voldoende mate worden gerealiseerd, doordat niet wordt voldaan aan de minimale materiële leerplanvereisten. Bovendien is de evaluatie niet voldoende leerplandoelgericht.

Voor het specifiek gedeelte van de studierichtingen Autotechnieken (tso III), Bouw- en Houtkunde (tso II en III), Houttechnieken (tso II en III), Ruwbouw (bso III), Renovatie Bouw (bso III,3) en Grootkeuken (bso III) wordt vastgesteld dat de realisatie voldoet. Het specifiek gedeelte van de studierichting Restaurant en

Keuken (bso II) wordt echter niet conform de vereisten van het competentieontwikkellend leerplan gerealiseerd. Bovendien is de evaluatiepraktijk onevenwichtig en niet valide.

Voor het specifiek gedeelte van de studierichtingen Elektrische installaties (bso II en III), Industriële elektriciteit (bso III,3), Elektriciteit-elektronica (tso II en III) en Mechanische vormgevingstechnieken (tso III) voldoet de realisatie. Voor het specifiek gedeelte van de studierichting Mechanische technieken (tso II) voldoet de realisatie niet, omdat het aanbod onevenwichtig gespreid is en een aantal doelstellingen met te weinig diepgang wordt gerealiseerd. Onderwijsorganisatorisch is het beleid in gebreke gebleven met betrekking tot de implementatie van het geïntegreerde leerplanconcept.

Op het vlak van regelgeving dringen zich voor de eerstegraadschool en voor de bovenbouw bijstellingen op met betrekking tot de opname van remediëingsmaatregelen in het schoolreglement en de motivering van de B- en de C-attesten.

Het gebrek aan leerplangerichtheid, de weinig gelijkgerichte en doelgerichte evaluatiepraktijk en in sommige gevallen de onvoldoende materiële ondersteuning liggen ten grondslag aan de meeste vastgestelde tekorten. Daarnaast wordt de afstemming van de realisatie op het leerplanconcept beleidsmatig en organisatorisch nog te weinig aangestuurd en opgevolgd. Het kwaliteitsonderzoek met betrekking tot de processen geeft aanvullende verklaringen voor de bevindingen van het erkenningsonderzoek. Het kwaliteitsonderzoek toont ook aan dat zeker wat de evaluatiepraktijk betreft er nog een lange weg te gaan is, enkele nuances niet te na gesproken. Zo wordt in de eerstegraadschool de kwaliteit van de vraagstelling ondersteund door het talenbeleid en zijn er formele afspraken met betrekking tot het gewicht van de vaardigheden. Om diverse redenen kan echter noch in de eerstegraadschool noch in de bovenbouw sprake zijn van een kwaliteitsvolle evaluatie. Wat de leerbegeleiding betreft, is er een grotere gedragenheid in de eerstegraadschool dan in de bovenbouw. Op het vlak van deskundigheidsbevordering dringen zich zowel in de eerstegraadschool als in de bovenbouw verdere acties op om te beantwoorden aan de vormingseisen in onze snel evoluerende samenleving.

De huidige schoolleiding beseft dat ze voor grote uitdagingen staat. Ze wil haar dynamische aanpak verder ontplooiën en haar personeelsleden en vakgroepen verder mobiliseren om samen de kwaliteitscirkel rond te maken.

3 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 2 BSO Bouw	project algemene vakken	
Graad 2 BSO Hout	project algemene vakken	
Graad 2 BSO Restaurant en keuken	project algemene vakken	specifieke vorming
Graad 2 BSO Schilderwerk en decoratie	project algemene vakken	
Graad 2 TSO Bouw- en houtkunde		specifieke vorming
Graad 2 TSO Houttechnieken		specifieke vorming
Graad 3 BSO Grootkeuken		specifieke vorming
Graad 3 BSO Renovatie bouw		specifieke vorming
Graad 3 BSO Ruwbouw		specifieke vorming
Graad 3 TSO Autotechnieken	aardrijkskunde, Nederlands	specifieke vorming
Graad 3 TSO Bouw- en houtkunde	aardrijkskunde, Nederlands	specifieke vorming
Graad 3 TSO Houttechnieken	aardrijkskunde, Nederlands	specifieke vorming

3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Logistiek

Welzijn

Veiligheid

Gezondheid en hygiëne

Milieu

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

4.1.1.1 Aardrijkskunde in tso derde graad (leerplan D/2004/0269/029)

Voldoet niet

Het aanbod vertoont hiaten door een gebrek aan leerplangericht werken. In de meeste klassen is de evaluatie bovendien onbetrouwbaar, waardoor de leerplanrealisatie niet kan aangetoond worden. De minimale uitrusting voor de leerplanrealisatie is onvoldoende aanwezig.

Onderwijsaanbod De leerplanrealisatie is weinig afgestemd op de leerplandoelstellingen. Er worden inhouden aangeboden die niet tot de basisdoelstellingen behoren. Daardoor ontstaat er tijdgebrek en blijven er hiaten m.b.t. enkele onderdelen van 'Draagkracht en mondiale verschuivingen', de studie van twee reliëfgebieden en de geografische excursie. Meestal komen ook de leerplandoelstellingen 'Cartografie', waaronder GIS, en de indeling van de klimaten niet aan bod. 'Verstedelijking en ruimtelijke ordening is goed uitgewerkt met aandacht voor de lokale situatie. In enkele klasgroepen worden ook de overige inhouden die aan bod komen met voldoende diepgang behandeld. In de meeste gevallen ontbreekt het echter aan diepgang en aan het streven naar inzicht.

Uitrusting De lokalen waarin de lessen aardrijkskunde plaatsvinden beschikken over ICT-apparatuur met internettoegang. De kwaliteit van het geprojecteerde beeld en de ontoereikende verduistering verhinderen een adequaat gebruik ervan. De overige uitrusting die vereist is voor de leerplanrealisatie, waaronder wereldbol, wandkaarten en gesteenten, ontbreekt. Enkele klasgroepen maken bij gelegenheid gebruik van een ICT-lokaal.

Evaluatiepraktijk De evaluatie is gebaseerd op dagelijks werk en examens. Net als het aanbod gaat ze te weinig uit van de leerplandoelstellingen. In enkele klasgroepen is de vraagstelling duidelijk en gebeurt de correctie transparant. Door het gebrek aan leerplangerichtheid en als gevolg van de hiaten in het aanbod is de bevraging een onvolledige weerspiegeling van het geheel van het leerplan en is de validiteit niet optimaal. In de meeste klasgroepen is de evaluatie onbetrouwbaar. Door het geringe aantal vragen en een gebrek aan leerplangerichtheid is slechts een beperkt aantal leerplandoelstellingen in verband te brengen met het geheel van de evaluatie. De vragen zijn in een aantal gevallen onzorgvuldig geformuleerd waardoor ze soms moeilijk te interpreteren zijn. Er wordt gepeild naar reproductie van indelingen en van weinig relevante inhouden. Inzichtelijke vragen en het toetsen van vaardigheden ontbreken. De puntenverdeling is weinig logisch en de correctie gebeurt onzorgvuldig en niet transparant. Het geheel van bovenstaande vaststellingen zorgt ervoor dat de score die op de delibererende klassenraad gehanteerd wordt niet weerspiegelt in welke mate de leerling de leerplandoelstellingen beheerst. De evaluatie en de bijbehorende leerlingenresultaten kunnen dan ook niet aangewend

worden om de leerplanrealisatie aan te tonen.

Leerbegeleiding In enkele klasgroepen beschikken de leerlingen over een gestructureerde cursus. De leerlingen worden actief betrokken bij de opbouw en verwerking van de inhoud door onderwijsleergesprekken en kleine opdrachten. Ze weten duidelijk wat verwacht wordt bij toetsen en examens en kunnen rekenen op feedback. In de meeste klasgroepen bestaat de ondersteuning uit weinig diepgaande tekst en een verzameling bronnenmateriaal dat digitaal ter beschikking wordt gesteld en overwegend losstaat van de tekst. De inhoud wordt docerend en soms op basis van onderwijsleergesprekken aangeboden. De studie van het bronnenmateriaal leidt amper tot een neerslag in de cursus waardoor de leerlingen weinig houvast hebben om zich voor te bereiden op toetsen en examens. Dit gebrek aan inzichtelijk leren zorgt ervoor dat ook bij de bevraging weinig eisen kunnen gesteld worden.

Deskundigheidsbevordering De vakgroepwerking is erg beperkt en leidt niet tot meerwaarde wat betreft leerplanstudie en gelijkgerichtheid. Er werd de laatste jaren geen nascholing gevolgd. De deskundigheid wordt bepaald door de mate waarin zelfgestuurd gewerkt wordt aan vakinhoudelijke en pedagogisch-didactische vervolmaking.

4.1.1.2 Nederlands in tso derde graad (leerplan D/2006/0279/008)

Voldoet niet

Voor de realisatie wordt niet in voldoende mate uitgegaan van het competentieleren conform de leerplanvisie. De leerlingenevaluatie is onvoldoende afgestemd op het leerplanconcept.

Onderwijsaanbod De uitgangspunten van het competentieleren zoals geëxpliciteerd in de concepttekst van het leerplan worden nog niet consequent gevolgd. De opbouw van taalvaardigheid gebeurt te weinig door te werken aan taalcompetenties conform de omschrijving in het leerplan: 'een cluster van kennis, vaardigheden en attitudes'. De component taalbeschouwing wordt te weinig opgevat als de onderbouwing van de vaardigheden enerzijds en als de reflectie op eigen en andermans taalgebruik en op het taalsysteem anderzijds. De component literatuur is afhankelijk van de studierichting te weinig systematisch gericht op literaire competentie, respectievelijk op het lezen op een tekstervarende manier. Niet alle tekstsoorten worden geëxploreerd. De luister- en lees oefeningen bestrijken te weinig de hogere niveaus, al zijn er leraargebonden kwaliteitsverschillen. De vakgroep Nederlands van de derde graad legt nochtans een behoorlijke werking aan de dag, wat onder meer blijkt uit de gedegen vakkennis en voorbeelden van goede praktijk zoals de kwaliteitsvolle bijdrage tot de geïntegreerde proef en het werken met portfolio's. Doordat er te weinig verticale opbouw is vanuit de tweede graad, ziet zij zich echter geconfronteerd met een leerlingenpubliek met een weinig gunstige beginsituatie, aangezien het niet echt voorbereid is op het competentieleren.

Uitrusting Er wordt voldaan aan de minimale materiële leerplanvereisten. ICT wordt algemeen voldoende geïntegreerd in de lespraktijk.

Evaluatiepraktijk De tekorten in verband met de geïntegreerde opbouw conform het competentieleren hangen samen met de opvatting en invulling van de

evaluatie, waarin de vaardigheden en taalbeschouwelijke kennisinhouden verkaveld worden. Zowel in het dagelijks werk als in de examens krijgt de beoordeling van taalbeschouwing op zich (grammatica, lexicon, spelling) nog een aanzienlijk aandeel. Leraargebonden is er hergebruik van examenvragen, wat de validiteit in het gedrang kan brengen.

Leerbegeleiding Naast het leergesprek worden activerende werkvormen in praktijk gebracht. Het klassenmanagement is professioneel en is didactisch verantwoord. Het leerproces verloopt gestructureerd. Het wordt ondersteund met leermiddelen waarvan het matige gebruik soms vragen oproept.

Deskundigheidsbevordering De vakgroep is zich bewust van het gebrek aan concrete leerlijnen en van het tekort aan verticale opbouw. Met de progressieve opbouw van het nieuwe leerplan in de tweede graad wordt het graadoverschrijdende overleg nog van acuter belang voor alle vakgroepen Nederlands.

4.1.1.3 Project algemene vakken in bso tweede graad (leerplan D/2012/841/014)

Voldoet niet

De leerplandoelstellingen kunnen niet in voldoende mate worden gerealiseerd, doordat niet wordt voldaan aan de minimale materiële leerplanvereisten. De leerlingenevaluatie is onvoldoende afgestemd op het leerplanconcept.

Onderwijsaanbod De pav-onderwijs beoogt in voldoende mate de realisatie van de algemene doelstellingen. Schoolse en maatschappelijke weerbaarheid worden ontwikkeld, de kritische zin van de leerlingen wordt aangescherpt. Doordat het vak qua accommodatie en logistiek in onvoldoende mate wordt ondersteund, kan echter niet voluit worden gegaan voor de doelgerichte ontwikkeling van vaardigheden en attituden in samenhang met de eindtermen- en leerplanclusters. Daardoor komt niet alleen de realisatie van doelstellingen met betrekking tot informatieverwerving en -verwerking in het gedrang, maar ook doelstellingen met betrekking tot organisatiebekwaamheid en tijd- en ruimtebewustzijn. In de meeste lesgroepen wordt het Engels als moderne vreemde taal geïntegreerd in de lessen pav aangeboden. De inhouden sluiten voldoende aan bij de doelstellingen en bij de leefwereld van de leerlingen. De doeltaal wordt op lerarenniveau echter niet systematisch gehanteerd, waardoor onder meer kansen op systematische luistertraining worden gemist.

Uitrusting Er wordt niet voldaan aan de minimale materiële leerplanvereisten. Voor het vak staat geen geschikte accommodatie ter beschikking. ICT wordt algemeen onvoldoende geïntegreerd in de lespraktijk.

Evaluatiepraktijk De evaluatie is te weinig valide, omdat heel wat vragen het reproductieve vermogen van de leerlingen toetsen en niet peilen naar de beheersingsgraad ten aanzien van eindtermen en leerplandoelstellingen. De beheersing van 'grotere gehelen' beantwoordt niet aan de letter en de geest van het leerplan. De opbouw van sommige examens roept vragen op. De puntenverdeling en de totalen zijn vaak weinig transparant.

Leerbegeleiding De meeste leraren stellen zich coachend op. Hun aanpak is thematisch, waardoor de integratie van leerinhouden met betrekking tot verschillende

doelstellingendomeinen mogelijk wordt. Het leergesprek is de overheersende werkvorm, zeker in de grote lesgroepen. Voor Engels worden in II,1 een eigen cursus en in II,2 een leerboek gehanteerd.

Deskundigheidsbevordering De vakgroep bestaat uit een aantal leden met complementaire competenties, wat de globale werking ten goede komt. Zo is er voldoende interne knowhow om de nieuwe eindtermen natuurwetenschappen te implementeren. Voor de volwaardige aanpak en realisatie van de leerplandoelstellingen voor Engels en met het oog op een doelgerichte en kwaliteitsvolle evaluatie in het algemeen dringt externe professionalisering zich op.

4.1.1.4 Houttechnieken in tso tweede en derde graad (leerplannen D/2007/0279/006 en D/2004/0279/030)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate bereikt. De school voorziet in de minimale materiële vereisten. De leerlingen krijgen maximale kansen dankzij een goed uitgebouwde leer- en leerlingenbegeleiding.

Onderwijsaanbod De implementatie van de doelen verloopt grotendeels volgens de visie van het leerplan. De clusterindeling wordt eenduidig gerespecteerd. De clusters zijn evenwichtig verspreid over de lesweek, zodat ruimte ontstaat voor een zinvolle invulling. De jaarplannen duiden de opname van de doelen wel aan, maar ze worden niet als dynamische werkinstrumenten gebruikt. De leraren stellen het technologisch proces centraal. De beide structuuronderdelen brengen voldoende basiselementen aan van de binnen- en buitenschrijnwerker, de schrijnwerker-timmerman, de interieurbouwer, de meubelmaker en de machinaal houtbewerker. De leerplandoelstellingen worden volgens het gestelde beheersingsniveau evenwichtig aangeboden en met diepgang bereikt. Het is echter moeilijk voor het lerarenteam om de bereikte competenties per individuele leerling aan te tonen. De meeste projecten zijn zinvol ingevuld en uitgewerkt volgens de gestandaardiseerde werkmethode. De leerlingen krijgen ruimte om zelf ideeën in te brengen bij het bepalen van de projecten. Een studie om alle oefeningen een functionele eindbestemming te geven is nog niet gebeurd. Binnen de cluster 'organisatie' gaat voldoende aandacht naar het veilig inrichten van de werkomgeving. Zowel de theoretisch-technische kennis van de houtbewerkingsmachines als de instelling met de bediening ervan worden op een professionele manier onderwezen. De uitvoering van eenvoudige metingen/proeven en de uitvoeringsvarianten binnen de cluster 'onderzoek' zijn geïntegreerd met de andere clusters. Er is aandacht voor het gebruik van diverse materialen. De CAD/CAM/CNC-technologieën zijn sterk ingeburgerd in de opleiding. Er is een goede aanzet om duurzaam wonen en bouwen te introduceren. Het kwaliteitsniveau van de realisaties is vrij behoorlijk. De clusters 'elektriciteit' en 'mechanica' kennen vooral een theoretische invulling. De lokalen waar deze lessen gegeven worden, maken het niet mogelijk praktische demonstraties te geven. De dossiermapjes in de tweede graad zijn zeer verzorgd uitgewerkt. De invulling, de dossiers en het eindresultaat van de geïntegreerde proef in de derde graad zijn voorbeelden van goede praktijk. De geïntegreerde opdrachten zijn representatief voor het profiel van de opleiding. De leerlingen gaan in het laatste jaar twee weken op stage. De geplande

stageactiviteiten zijn gedeeltelijk gelinkt met de leerplandoelstellingen, maar ze zijn nauwelijks afgestemd op de behoeften van de individuele leerling. Het bondige verslag dat de leerlingen brengen over de uitgevoerde activiteiten is zinvol.

Uitrusting Voor de realisatie van de leerplandoelstellingen zijn de minimale materiële vereisten ter beschikking. Een deel van het machinepark is verouderd. Het beleid biedt perspectieven om in te spelen op de hedendaagse noden, zodat kwaliteitsvol onderwijs gegarandeerd blijft. Zo staat de aankoop van een nieuwe CNC-machine op de agenda. Het voorzien in didactische middelen voor de doelen elektriciteit en mechanica is een werkpunt. De leraren beschikken over een vaklokaal met ICT-voorzieningen.

Evaluatiepraktijk Zowel gespreide toetsen als trimestriële/semestriële examens worden toegepast. De evaluatie wordt niet over de gehele lijn even doelmatig aangepakt. De vragen zijn niet altijd transparant en/of voldoende duidelijk opgesteld. De link met de leerplandoelstellingen is soms zoek. Het toekennen van de scores bij de cluster 'realisaties' gebeurt nauwelijks op basis van duidelijke criteria. De leraren sturen hun eigen onderwijspraktijk bij wanneer ze tekorten detecteren. Door het gebruik van verschillende evaluatie-instrumenten mist de aanpak uniformiteit. Bij de evaluatie van de geïntegreerde proef is er aandacht voor zowel het proces als het product. Pas op het einde van de GIP is de externe jury betrokken. De rapporten met dagelijks werk geven een goed overzicht van de gequoteerde projecten, aangevuld met aandachtspunten. Het commentaar is soms weinig stimulerend. De stages krijgen wel een beoordeling maar worden in het rapport niet opgenomen.

Leerbegeleiding De leerlingen worden individueel begeleid tijdens de opbouw van hun project. Dat gaat gepaard met onmiddellijke bijsturing van de uitgevoerde en geplande taken. De leraren gebruiken veelal zelfgemaakte en verzorgde cursussen. Een paar cursussen zijn aan een update toe. De montageruimte is gescheiden van de machinezaal, wat enig comfort biedt tijdens het lesgeven. In het vaklokaal zijn voldoende didactisch materiaal en ICT-middelen aanwezig om de lessen goed te onderbouwen en om de toepassing van verschillende werkvormen mogelijk te maken.

Deskundigheidsbevordering De leraren zijn vakdeskundig. De betrokkenheid van verscheidene leraren/technisch adviseur (coördinator) bij leerplancommissies en/of pedagogische werkgroepen is vrij groot. Ze volgen regelmatig vaktechnische nascholingen. Pedagogisch-didactische scholingen gebeuren veeleer in geringe mate. Het nascholingsplan is niet concreet uitgewerkt per individuele leraar. Sporadisch komt de vakgroep 'hout' samen, maar er is geen overlegmoment structureel vastgelegd om de leerplanstudie grondig aan te pakken. De bespreking van leerplanonderdelen gebeurt hoofdzakelijk informeel. De leraren van TV mechanica en TV elektriciteit die in de tweede graad met hetzelfde leerplan werken, zijn niet betrokken bij deze overlegmomenten. Hierdoor wordt een maximale integratie gehypothetheerd. Het schoolbeleid stimuleert onvoldoende de vakgroepwerking.

4.1.1.5 Bouw- en houtkunde in tso tweede en derde graad (leerplannen D/2009/7841/019, D/2012/7841/020 en D/2011/7841/030)

Voldoet

De school realiseert de leerplandoelstellingen in voldoende mate. Er wordt voldaan aan de minimale materiële vereisten.

Onderwijsaanbod De lessenroosters zijn transparant. Het beleid investeert in het aanbieden van meer lesuren om de beoogde kwaliteit te waarborgen. Het lerarenteam slaagt erin deze structuuronderdelen kwaliteitsvol aan te bieden en het profiel van een doorstroomrichting te geven. Hierbij stellen de leraren het bestuderen en analyseren van bouw- en houtknoopunten centraal doorheen het volledige curriculum. De bereikte leerplandoelstellingen en nagestreefde attituden worden in de jaarplannen algemeen in kaart gebracht, maar er kan moeilijk worden aangetoond welke competenties de individuele leerling heeft bereikt. De school opteert ervoor in de tweede graad een beperkt aantal lestijden praktische vorming aan te bieden om het inzicht in constructies te optimaliseren. Hierbij wordt een invalshoek zowel vanuit het domein 'bouw' als 'hout' aangereikt. De leraren stellen deze keuze voorop om de leerlingen beter voor te bereiden op verantwoordelijke functies binnen de bouw- en houtnijverheid. Bij de keuze van enkele uitvoeringsprojecten ligt het accent voorlopig nog te veel op het bevorderen van de handvaardigheid. Nochtans voorziet het leerplan de opbouw van deze studieobjecten meer als een pedagogische-didactische werkvorm die het bijbrengen van inzichten als doel stelt. De theoretische inhoud van alle subvakken worden evenwichtig en met voldoende diepgang gebracht. De studie van alle bouw- en houtaspecten gebeurt zeer gericht. Er is oog voor het introduceren van de principes van duurzaam wonen en bouwen, zowel naar materialen als naar constructies toe. Op het einde van de opleiding hebben de leerlingen een goede theoretisch-technische kennis van bouw- en houtconstructies van eengezinswoningbouw en gedeeltelijk van utiliteitsbouw. Ze zijn ertoe in staat een globale planning voor te bereiden en toe te lichten. De leerlingen tekenen nieuwe varianten innovatief en creatief uit. De kennis en de toepassing van CAD- en ICT-vaardigheden komen sterk tot uiting (CAD: Computer Aided Design). De geïntegreerde proef bestaat uit verscheidene deelopdrachten waarbij de algemene vakken betrokken zijn. De opdrachtomschrijving is veeleer beknopt maar het resultaat is heel goed. Hierbij krijgen de leerlingen ruimte en vrijheid voor eigen inbreng. De GIP-dossiers zijn heel verzorgd uitgewerkt en zijn voorbeelden van goede praktijk. De doorstroomcijfers naar het hoger onderwijs illustreren dat de meerderheid van de leerlingen voldoende voorbereid is. Het studiesucces in het hoger onderwijs is vrij behoorlijk.

Uitrusting Er is voldoende materiële uitrusting om het leerplan naar behoren te realiseren. Ook zijn ICT-middelen met CAD en multimedia voldoende aanwezig. Het vaklokaal beschikt wel over tal van didactische stukken, maar is niet ingericht om de leerplandoelen van mechanica en elektriciteit aanschouwelijk te brengen.

Evaluatiepraktijk Voor de leerlingen van de doorstroomrichtingen organiseert de school semestriële proeven. De formulering van de meeste vragen is goed en veelal leerplangericht. Toch mist de evaluatie nog transparantie. De leraren weten nauwelijks van elkaar hoe iedereen de evaluatie aanpakt. De school

voorziet in zowel proces- als productevaluatie bij de geïntegreerde proef. De jury wordt niet betrokken bij de tussenevaluaties.

Leerbegeleiding De leraren voorzien in mogelijkheden voor leerbegeleiding. De meeste cursussen zijn verzorgd uitgewerkt. De kwaliteiten van de leerlingen en het beoogde beheersingsniveau worden goed overwogen. De ontwikkeling van de geïntegreerde proef wordt geregeld bijgestuurd en de leerlingen worden hierbij sterk begeleid. Om bepaalde leerinhoud duidelijker over te brengen organiseert het lerarenteam regelmatig bedrijfsbezoeken.

Deskundigheidsbevordering De leerlingen worden onderwezen door een professioneel ingesteld lerarenteam. Hierbij is de complementariteit van de leraren een sterk uitgangspunt. Hun vakdeskundigheid resulteert in het bereiken van een degelijk kwaliteitsniveau. Ook is de betrokkenheid met de leerplancommissie sterk. De bespreking van het leerplan gebeurt doorgaans informeel. Er is geen vakgroep waar het overleg gecoördineerd en gestructureerd wordt. De sturing van overlegmomenten in het kader van leerplanstudie door het schoolbeleid is beperkt.

4.1.1.6 Autotechnieken in tso derde graad (leerplan D/2004/0279/067)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate aangeboden en gerealiseerd. Uitrusting en leermiddelen volstaan. De evaluatiepraktijk is valide.

Onderwijsaanbod De vakgroep levert heel wat inspanningen om de praktijkopgaven en het cursusmateriaal op niveau te houden en een reeks van goedgekozen projecten en thema's aan te bieden. Nagenoeg alle leerplandoelstellingen worden evenwichtig en met voldoende diepgang gerealiseerd. Aan de integratie van TV en PV wordt regelmatig gesleuteld, om de samenhang nog te verbeteren. De invulling van de geïntegreerde proeven spoort met het profiel van de studierichting. De stages vormen een meerwaarde voor de opleiding.

Uitrusting Mede door de uitstekende relaties die het beleid heeft opgebouwd met het lokale bedrijfsleven en het RTC beschikt de school over een ruim wagenpark, een ruime uitrusting en leermiddelen om het leerplan te realiseren. De persoonlijke beschermingsmiddelen worden overwegend goed gebruikt.

Evaluatiepraktijk De evaluatiepraktijk is overwegend conventioneel, met toetsen, praktijkopdrachten en opdrachten voor dagelijks werk en examens. Het niveau is behoorlijk en men streeft naar gelijkgerichtheid. De leerlingen kennen de evaluatiecriteria.

Leerbegeleiding De individuele begeleiding van de leerlingen voldoet en de leraren streven naar het aanbrengen van de passende arbeidsattitudes. De communicatie met de leerlingen zorgt voor weinig problemen. ICT wordt passend geïntegreerd. Het cursusmateriaal is over het algemeen degelijk geselecteerd en uitgewerkt.

Deskundigheidsbevordering De leraren overleggen vooral informeel en in hoofdzaak over de organisatorische en materiële elementen van het onderwijsproces. Nu en

dan maakt de leerplanstudie deel uit van het overleg. De vakgroepwerking en de leerplanrealisatie worden weinig aangestuurd en opgevolgd door het beleid. De deelname aan externe nascholingsactiviteiten is in hoofdzaak vakgebonden.

4.1.1.7 Ruwbouw en Renovatie bouw in bso derde graad (leerplannen D/2011/7841/046, D/2004/0279/031 en D/2012/7841/037)

Voldoet

De meeste leerplandoelstellingen worden aangeboden en overwegend valide geëvalueerd. De didactische materiële uitrusting ondersteunt de leerplanrealisatie. De leerbegeleiding is goed.

Onderwijsaanbod	De praktische opdrachten in de derde graad zijn afgestemd op het beheersingsniveau van de leerlingen en sluiten nauw aan bij waarheidsgetrouwe bouwprojecten. De realisaties zijn gericht op het uitwerken van knooppunten in de woningbouw en op het versterken van het inzicht in duurzaam bouwen. De basiscompetenties van de metselaar, de bekister en de betonstaalvlechter komen voldoende aan bod. Bij de realisaties in de studierichting Renovatie bouw ligt de klemtoon op de technieken met betrekking tot de ruwbouwafwerking, het uitvoeren van siermetselwerk, het renoveren van metselwerk en het herstellen van beton. Stabiliseringstechnieken van bouwwerken komen met weinig diepgang aan bod. De geïntegreerde proef (GIP) wordt kwaliteitsvol voorbereid en uitgevoerd. De GIP is representatief voor de opleiding en sluit in voldoende mate aan bij de leerplandoelstellingen. Op geregelde tijdstippen zijn er controle- en evaluatiemomenten. De organisatie van de stage verloopt conform de regelgeving. Voor de derde graad zijn de stageactiviteiten gelinkt aan enkele leerplandoelstellingen, maar de school maakt geen gebruik ervan om de doelen meer af te stemmen op de individuele noden van de leerling. Uit een steekproef blijkt dat de uitgevoerde stagebouwactiviteiten voor het specialisatiejaar onvoldoende aansluiten bij de genoten opleiding.
Uitrusting	De school beschikt over ruime werkplaatsen met de nodige materialen en gereedschappen om het werk kwaliteitsvol uit te voeren. Een werkruimte voor het specialisatiejaar (lokaal OG03) is te beperkt en maakt een wanordelijke indruk. Bovendien is er onvoldoende ventilatie, waardoor stof- en vochtproblemen ontstaan. De vakgroep beschikt over voldoende vaklokalen met ICT- en multimedievoorzieningen. Een aantal lokalen is echter bescheiden ingericht en beschikt niet over voldoende didactische panelen en materialen.
Evaluatiepraktijk	De evaluatie van de praktijkopdrachten is goed uitgewerkt en voldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. Het evalueren van de theoretische onderdelen gebeurt door middel van toetsen en examens, waarbij soms de puntenverdeling ontbreekt en/of soms de vragen te sterk kennisgericht zijn. De evaluatie is niet altijd transparant, doordat duidelijke evaluatiecriteria ontbreken. De beoordelingscriteria voor de GIP zijn evenmin duidelijk.
Leerbegeleiding	De leraren hebben sterke aandacht voor het creëren van een aangenaam en positief leerklimaat. Het leerproces wordt ondersteund met verzorgd en goed uitgewerkt studiemateriaal dat de leraren zelf ontwikkelen. De

werkopdrachten zijn echter weinig duidelijk omschreven.

Deskundigheidsbevordering De vakgebonden deskundigheid en de inzet van een aantal leraren vormen een sterk punt voor de studierichting. Zij zetelen onder andere in leerplancommissies of werken actief mee bij het samenstellen van handboeken. Tijdens de formele vergadermomenten komen in hoofdzaak onderwerpen met betrekking tot organisatorische en materiële aspecten van de onderwijspraktijk aan bod. Pedagogische en didactische thema's worden in mindere mate geagendeerd. De invulling van de nascholingen staat in relatie tot de behoeften.

4.1.1.8 Restaurant en keuken in bso tweede graad (leerplan D/2012/7841/016)

Voldoet niet

De leerplandoelstellingen voor hotel worden niet bereikt conform de vereisten van het competentieontwikkellend leerplan: functionele kennis, vaardigheden en attitudes worden onvoldoende in samenhang ontwikkeld. De leerplandoelstellingen worden niet volledig, niet evenwichtig en soms niet op het passende beheersingsniveau gerealiseerd. Daardoor is de evaluatie ook niet evenwichtig uitgewerkt en niet valide, ondanks de aanzet tot een meer doelgerichte evaluatiepraktijk.

Onderwijsaanbod De school en de vakgroep namen op organisatorisch en onderwijskundig vlak en vanuit het oogpunt van de zorg voor de eigen kwaliteit nog te weinig initiatieven om het competentie-ontwikkellend leerplan, dat sinds 1 september 2010 van kracht is, op een doeltreffende wijze te realiseren. De school behield nagenoeg het organisatorisch model van het vorige leerplan, met het verschil dat de lestijden voor TV hotel niet optimaal worden benut om de competenties en vooral om het leerproces van de leerlingen te ondersteunen. In het teken van de ontwikkeling van de drie basiscompetenties (bc) en de vijf kerncompetenties (kc), worden de 49 leerdoelstellingen over het betrokken lerarenteam verdeeld, zonder evenwel op het uitvoeringsniveau in een concretisering en in heldere afspraken te voorzien. Zo ontbreekt onder meer een strategie om de doelstellingenreeksen en de drie competentieaspecten, namelijk functionele kennis, vaardigheden en attitudes in samenhang en met progressie te realiseren. Dat gebrek leidt soms tot een niet-consecutieve opbouw van het onderwijs- en leerproces en gaat alsnog gepaard met een stereotiepe aanpak waarin zowel overlap als hiaten voorkomen. Daarnaast stuurt het didactisch restaurant het praktijkgebeuren aan, waardoor een doelgerichte leerplanrealisatie in het derde leerjaar regelmatig onder druk staat. De meeste leerdoelstellingen van de bc worden in combinatie en als ondersteuning van de kc gerealiseerd. De beroepsattitudes worden doorgaans niet bewust ontwikkeld, maar meestal impliciet ontplooid. Conform de leerplanvereisten koos de vakgroep voor drie contexten, namelijk voor de burgerkeuken, de grootkeuken en de bistro. Toch is de doelstellingenontwikkeling nog te weinig gericht op de eigenheid van de gekozen contexten, hoewel dat net de bedoeling is van leerplandoel II.25 en II.35. Voor kc1 'onder begeleiding de basisbereidingen uitvoeren; eenvoudige gerechten zelfstandig kunnen voorbereiden en bereiden; meehelpen aan het klaarmaken van een meer complexe maaltijd onder leiding van een kok' worden de leerplandoelen die specifiek gericht zijn op de uitvoering van de voorbereidende werkzaamheden - de basisversnijdingen, de basisbereidingen en de bereiding van gerechten - nagenoeg bereikt in een kruising van de drie gekozen contexten en mede

door de degelijke ondersteuning van de lessen ‘basistechnieken’. Vakterminologie, basisbereidingen en basistechnieken worden uitgebreid en vakkundig behandeld, maar wel ten koste van andere doelen. Tegelijk evolueert de opbouw van de geselecteerde menu’s niet altijd van eenvoudige naar meer complexe technieken en gebruik van eenvoudige naar meer delicate en rijkere grondstoffen. Daarnaast wordt de kennis van courant gebruikte voedingsproducten (II.18) in te geringe mate ontwikkeld, zeker in verhouding tot de beschikbare onderwijstijd voor TV hotel. Ook de principes van gezonde voeding worden amper geëxploreerd en de toepassing ervan komt niet aan bod (II.19). Voor kc2 ‘onder begeleiding klanten in een restaurant gastvrij ontvangen en bedienen’ worden de vaardigheidsgerichte doelen II.26 t.e.m. II.34 vrijwel gerealiseerd, maar de ondersteuning met functionele kennis is veeleer beperkt. In het verlengde van de niet altijd consecutief opgebouwde menu’s ligt de complexiteit van de klantendienst soms te hoog voor leerlingen van het derde leerjaar, temeer omdat ook onvoldoende functionele basiskennis over alcoholische en niet-alcoholische dranken (II.31) wordt aangereikt om de klantendienst te ondersteunen. Om de leerlingen planmatig te leren werken, worden kansen gemist (II.33). Voor kc3 ‘onder begeleiding de wetgeving van veilig, hygiënisch en milieubewust handelen toepassen’ worden de doelen in voldoende mate nagestreefd, met uitzondering van deze over goede manieren van produceren (GMP, II.37) en voor orde en netheid van de werkplek zorgen (II.38). Anderzijds zorgen de leerlingen voor een goede persoonlijke hygiëne en dragen ze consequent hun beroepskledij. Voor kc4 ‘in de keuken en in het restaurant in teams werken’ worden de doelen II.44 t.e.m. II.46 partieel gerealiseerd. De relatie tussen taakinhoud en functiebeschrijvingen komt niet aan bod (II.44). Er worden ook vrijwel geen initiatieven ontplooid, opdat de leerlingen zich op de brede taakdifferentiatie in de sector doelgericht zouden kunnen oriënteren en in de derde graad een verantwoorde studiekeuze kunnen maken. Voorts wordt kc5 ‘onder begeleiding prijsbewust handelen binnen de context van een burgerrestaurant, bistro of grootkeuken’ in onvoldoende mate ontwikkeld (II.47 t.e.m. II.49). De notie van prijzen van basis- en seizoenproducten, materieel, toestellen en prijzen voor onderhoud is beperkt. Bovendien komt het leren berekenen van de foodcost niet structureel aan bod, waardoor de leerlingen onvoldoende worden aangesproken op het prijsbewust leren handelen.

Uitrusting De nieuwe infrastructuur voor praktijk met dito uitrusting biedt optimale kansen voor de ontwikkeling van de praktijkgerichte vaardigheden en aansluitende attitudes. Maar het leslokaal in het hoofdgebouw waarin de nodige functionele kennis wordt ontwikkeld, mist een minimum aan uitstraling. Voor het opzoeken en verwerken van informatie dient naar een ICT-lokaal te worden uitgeweken. De drukke bezetting maakt een geïntegreerde toepassing van de doelen i.v.m. informatieverwerving en verwerking (bc II,6) haast onmogelijk.

Evaluatiepraktijk De evaluatiepraktijk is in ontwikkeling: er wordt naar aansluiting gezocht bij het concept van competentieontwikkend leren. Op het vlak van samenhang tussen de drie vormingsaspecten van de leerplandoelen en in het bijzonder omtrent validiteit, evenwichtigheid en transparantie van de leerlingenevaluatie is nog een hele weg te gaan. In het verlengde van de hiaten in het onderwijsaanbod worden de kennisdoelstellingen partieel

getoetst en via de examens geëvalueerd met vragen die naar de reproductie van vaak losstaande kennis peilen en soms naar inzicht en toepassingen. De beoordeling van praktijk en attitudes gebeurt competentiegericht met punten, maar hieraan waren geen criteria gekoppeld. Recentelijk werden stappen gezet om de mate waarin de leerlingen functionele kennis en vaardigheden verwerven en attitudes nastreven, in kaart te brengen. In hoeverre leerlingen vertrouwd worden gemaakt met zelfevaluatie, werd niet aangetoond.

Leerbegeleiding De taakgerichtheid is meestal groot, maar de kwaliteit van de leerbegeleiding is matig. In de overwegend leraargestuurde lessen worden werkvormen gebruikt zoals structureren en concretiseren van de partieel aangereikte kennis. Het leerproces wordt soms verrijkt met de interactie van de leerlingen. In de praktijklessen wordt vooral receptief geleerd, vaak op basis van een werkvolgorde en de recepturen en demonstraties in combinatie met gerichte feedback.

Deskundigheidsbevordering De vakgroep werkt occasioneel taakgericht. Uit de verslagen blijkt dat ze overwegend focust op organisatorische aspecten van de opleiding. Meer recentelijk wordt ruime aandacht aan de implementatie van het nieuwe leerplan besteed. Dat proces is aan de gang, maar tegelijk liggen er nog heel wat uitdagingen voor de boeg. De leraren volgen vooral vakgerichte nascholing, terwijl daaraan niet onmiddellijk nood is. Daarentegen wordt algemeen pedagogische en leerplangebonden nascholing in beperkte mate gevolgd, ondanks de behoefte. De deelname aan nascholing en de implementatie van de gevolgde nascholing zijn niet altijd doeltreffend.

4.1.1.9 Grootkeuken in bso derde graad (leerplan D/2012/7841/029)

Voldoet

In het specifiek gedeelte van de derde graad Grootkeuken worden de leerplandoelstellingen voor hotel nog niet volledig bereikt conform de vereisten van het competentieontwikkellend leerplan: functionele kennis, vaardigheden en attitudes worden nog te weinig in samenhang ontwikkeld. Bovendien worden enkele leerplandoelstellingen niet volledig en niet met de nodige diepgang gerealiseerd. Er werd een aanzet gegeven om de evaluatiepraktijk meer evenwichtig en valide uit te werken.

Onderwijsaanbod De school en de vakgroep namen op organisatorisch en onderwijskundig vlak en vanuit het oogpunt van de zorg voor de eigen kwaliteit initiatieven om het competentieontwikkellend leerplan, dat sinds 1 september 2010 van kracht is, te realiseren, maar voor sommige aspecten is de doeltreffendheid beperkt. Het organisatorisch model van het vorige leerplan werd vrijwel behouden, hoewel de lestijden voor TV hotel te weinig doeltreffend benut worden om het leerproces van de leerlingen te ondersteunen.

In het teken van de ontwikkeling van de drie basiscompetenties (bc) en de vijf kerncompetenties (kc), worden de 53 leerdoelstellingen over het betrokken lerarenteam verdeeld, zonder evenwel op het uitvoeringsniveau in een concretisering en in heldere afspraken te voorzien. Zo worden de doelstellingen niet opgelijst (o.m. III.15, III.25, III.32, III.33) die wegens gebrek aan de nodige uitrusting met prioriteit op de stageplaatsen dienen ontwikkeld te worden. Daarnaast ontbreekt ook een strategie om de doelstellingenreeksen en de drie competentieaspecten, namelijk functionele kennis, vaardigheden en attitudes in samenhang en met

progressie te realiseren. Dat gebrek leidt soms tot een niet-consecutieve opbouw van het onderwijs- en leerproces en gaat gepaard met enkele hiaten in de leerplanrealisatie.

De meeste leerdoelstellingen van de bc worden in combinatie en als ondersteuning van de kc gerealiseerd, terwijl de beroepsattitudes impliciet worden ontwikkeld. Voor het leren gebruiken van courante software (bc III.5) en het opzoeken, selecteren en verwerken van informatie (bc III.6 en 7) wordt uitgeweken naar een ICT-lokaal of naar de bibliotheek. De selectie van softwarepakketten en van opdrachten gebeurt niet altijd doelgericht, waardoor niet enkel heel wat schooltijd onderbenut wordt, maar leerlingen ook onvoldoende worden uitgedaagd.

Voor kc1 'zelfstandig een maaltijd kunnen voorbereiden, klaarmaken en verdelen voor een grote groep personen, met aandacht voor bijzondere voorwaarden voor de maaltijdverstrekking van de doelgroep' worden inspanningen geleverd om de leerplandoelen III.15 t.e.m. III.31 te bereiken. Rekening houdend met de uitrusting van de grootkeuken zijn zowel de selectie van dagmenu's en bijkomende hoofdschotels als het nagestreefde gedragsniveau doeltreffend: leerlingen kunnen vrij zelfstandig maaltijden bereiden op basis van gevarieerde voedingsproducten en kooktechnieken. Daarmee gerelateerd, komen enkele hiaten voor in de realisatie van de leerplandoelen III.16 en III.17. Dat tekort heeft onder meer te maken met het gebrek aan functionele kennisverwerving over gezonde voeding in de tweede graad. Daarnaast wordt doelstelling III.18 overwegend theoretisch geëxploreerd en bijna enkel toegepast in de geïntegreerde proef (GIP), waardoor de mate van bereik te gering is. Er wordt ook te weinig aandacht besteed aan het leren opmaken van werkplannen en aan het beheer van de werkpost.

M.b.t. kc2 'bij de maaltijddistributie klantvriendelijk werken' worden de doelen III.32 t.e.m. III.35 nagenoeg gerealiseerd in de context van de schoolgrootkeuken. Voor doelstelling III.34 wordt te weinig relevante kennis ontwikkeld over dranken aangepast aan het doelpubliek van een grootkeuken. Nochtans is hiervoor voldoende onderwijstijd beschikbaar.

Daarnaast worden voor kc3 'veilig, milieubewust en voedselveilig handelen en de bijbehorende administratie en registratie verrichten' de doelen III.36 t.e.m. III.42 in voldoende mate bereikt. De beurtelingse weekopdrachten in het economaat, met inbegrip van het uitvoeren van de taken die deel uitmaken van het HACCP-systeem (Hazard analysis of critical control points), zijn zeer doeltreffend voor de leerlingen om zich de methodiek van voedselveilig handelen eigen te maken. De aangereikte procedure, de daarmee gepaard gaande attitudeontwikkeling en de begeleiding van de leerlingen vormen zelfs een voorbeeld van goede praktijk.

Voor kc4 'in de grootkeuken werken in een team, als medewerker maar evengoed als leidinggevende voor een beperkt team' worden de doelen III.43 t.e.m. III.47 in geringe mate bereikt. De aangereikte kennis is te theoretisch en een vertaalslag naar de specificiteit van de grootkeuken wordt amper gemaakt. Met het oog op teamwerk worden binnen de praktijklessen initiatieven genomen, maar die zijn zelden echt gericht op leidinggevende taken en op de autonomie die daarmee gepaard gaat.

Ten slotte worden de doelstellingen III.48 t.e.m. t III.53 voor kc5 'binnen de context van een grootkeuken prijsbewust handelen' in te geringe mate ontwikkeld. Zo worden de leerlingen niet procesmatig geïnitieerd in kostprijzen van voedingsproducten, energie, materialen en toestellen, noch in het berekenen van foodcost. Ook deze aspecten worden vooral theoretisch geëxploreerd en bijna enkel toegepast in de geïntegreerde proef (GIP), waardoor de mate van bereik gering is.

De leerlingenstages nemen een belangrijke plaats in het curriculum in. Ze beogen een versterking van het levensechte en eigentijdse karakter van de opleiding, vandaar dat de leerlingen in principe in drie verschillende contexten stagelopen. De organisatie sluit nagenoeg bij de geldende omzendbrief aan. Uit de stageverslagen van de leerlingen blijkt een goede inhoudelijke aansluiting bij kc1, maar daaruit kan niet worden afgeleid welke systemen worden behandeld.

Uitrusting De nieuwe infrastructuur en uitrusting voor praktijk bieden optimale kansen voor de ontwikkeling van praktijkgerichte vaardigheden en de aansluitende attitudes. Maar de leslokalen waarin de nodige functionele kennis wordt ontwikkeld, missen een minimum aan uitstraling. Het ICT-lokaal is voldoende beschikbaar en de bibliotheek is voldoende toegankelijk.

Evaluatiepraktijk De evaluatiepraktijk is in volle ontwikkeling: er wordt naar aansluiting gezocht bij het concept van competentieontwikkend leren en er is een aanzet om op het vlak van samenhang tussen de drie vormingsaspecten van de leerplandoelen en in het bijzonder over validiteit, evenwichtigheid en transparantie de leerlingenevaluatie kwaliteitsvol in te vullen.

De kennisdoelen worden getoetst met vragen die vooral naar reproductie van kennis peilen, maar ook naar inzicht en toepassingen. In een vorige fase gebeurde de beoordeling van praktijk, functionele kennis en attitudes competentiegerelateerd met punten, maar hieraan waren geen criteria gekoppeld. Recentelijk werden stappen gezet om de mate waarin de leerlingen functionele kennis en vaardigheden verwerven en attitudes bereiken, in kaart te brengen. In hoeverre leerlingen vertrouwd worden gemaakt met zelfevaluatie en met teamevaluatie werd niet aangetoond.

De evaluatie van de stages sluit nog niet aan bij de geest van het competentieontwikkend leerplan. De stagebeoordeling gebeurt aan de hand van beoordelingscriteria die niet altijd even relevant zijn en aan de scores zijn geen waardeschalen verbonden.

De geïntegreerde proef (GIP) bestaat uit verscheidene relevante opdrachten die gerelateerd zijn aan de bereiding van een menu. Daarvan maken het opmaken van een bestelbon en de kostprijsberekening van gerechten deel uit. Doordat de leerlingen zich deze methodieken in de loop van hun opleiding in onvoldoende mate eigen maken, is het resultaat van de opdrachten navenant. De evaluatie verloopt proces- en productgericht, maar de criteria sluiten evenmin aan bij de geest van competentieontwikkend leren.

Leerbegeleiding De taakgerichtheid is doorgaans groot, maar de kwaliteit van de leerbegeleiding is matig. In de overwegende leraargestuurde lessen wordt ruimte gelaten voor interactie met en van de leerlingen. In de praktijklessen wordt vooral receptief geleerd, vaak op basis van recepturen en demonstraties in combinatie met gerichte feedback. Hoewel het leerplan van de derde graad op regulerend leren aanstuurt, worden vaardigheden zoals zich kunnen oriënteren, kunnen plannen, uitvoeren, evalueren, bijsturen, reflecteren ... niet doelbewust aangeleerd en niet systematisch toegepast. Van de leerlingen wordt nochtans verwacht dat ze reflecteren over hun prestaties en/of dat ze zelf- en teamevaluatie kunnen toepassen.

De stagebegeleiding is vrij goed. Hoewel de voorbereiding van de stages nog gering is, worden de leerlingen tijdens en na de stages ertoe aangezet interessante leerervaringen te benoemen en erover te reflecteren. Met betrekking tot de opvolging en bijsturing van het leerproces van de leerling zijn weinig sporen te vinden van gerichte en ondersteunende feedback van de stagebegeleiders.

Deskundigheidsbevordering De vakgroep werkt occasioneel taakgericht. Uit de verslagen blijkt dat ze overwegend focust op organisatorische aspecten van de opleiding. Recentelijk wordt ruime aandacht besteed aan de implementatie van het nieuwe leerplan. Dat proces is aan de gang, maar tegelijk zijn er nog heel wat uitdagingen.

De leraren volgen vooral vakgerichte nascholing, hoewel daaraan niet onmiddellijk nood is. Daarentegen wordt algemeen pedagogische en leerplangebonden nascholing in beperkte mate gevolgd, ondanks de behoefte. De deelname aan nascholing en de implementatie van de gevolgde nascholing zijn nog vatbaar voor verbetering.

4.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	ja, neen
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

4.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	ja, neen
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 111 en 112)	neen
• de bijdrageregeling en afwijkingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• het evaluatiestelsel met inbegrip van de remediëringmaatregelen	neen
• de verhaalmogelijkheden tegen eindbeslissingen van klassenraden over leerlingen	ja
• studie-, orde en tuchtreglement waarbij het studiereglement de grote krachtlijnen van de organisatie van de studies bevat	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen (codex so, art. 111, §3)	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 t.e.m. 110/27)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/4)	ja
Respecteert de school voor gewoon secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 254, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van verworven bekwaamheid correct? (codex so, art. 115, tweede alinea en 252, §1, b)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van lesbijwoning correct? (codex so, art. 115, derde alinea en 252, §2)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

5.1 Professionalisering

5.1.1 Deskundigheidsbevordering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor ondersteuning, ontwikkeling.

Motivering

De scholen hebben een visie op de deskundigheidsbevordering van het personeel, maar schreven die nog niet uit. Ze beschikken alleszins over een goed gestoffeerd stappenplan om een doeltreffend professionaliseringsbeleid uit te werken. Momenteel stellen ze een aantal prioriteiten voorop waarrond ze hun personeel wensen te professionaliseren. Het gaat om de eigenheid van het pedagogisch project, de jaarlijkse accenten in het schoolwerkplan, de input naar aanleiding van functioneringsgesprekken met het personeel en de bevindingen van de onderwijsinspectie en van externe partners. Daarnaast voerden ze een brede bevraging uit over de nascholingsbehoeften van het personeel. De resultaten werken verwerkt, geanalyseerd en geprioriteerd over een termijn van drie jaar.

Hieruit blijkt dat de scholen nog niet de gewoonte hebben om jaarlijks een nascholingsplan op te stellen, dat op een samenhangende wijze alle vormingsinspanningen bevat die erop gericht zijn de kennis, vaardigheden en attitudes van de personeelsleden te ontwikkelen, te verbreden of te verdiepen en begeleidingsinitiatieven te nemen die gericht zijn op de organisatieontwikkeling.

Toch nemen de scholen tal van initiatieven om de deskundigheid van de personeelsleden op peil te houden. Tijdens de jaarlijkse pedagogische studiedag plaatsen ze breed gedragen onderwerpen op de agenda of spelen ze in op schoolbrede noden. Er werd onder meer in vorming over het talenbeleid, het verwerven van ICT-vaardigheden en klassenmanagement voorzien. Ze zorgen ook voor inwendige professionaliseringsinitiatieven en wenden interne expertise aan om de deskundigheid van collegae te verhogen. De werking van de jaarleiders, Technische Adviesraad Secundair Onderwijs (TARSO), de graadcoördinatoren en de vakgroepen zijn daarvan goede voorbeelden, hoewel bij laatstgenoemden heel wat kwaliteitsverschillen voorkomen. Vooral het gemis aan doelgerichte sturing vanuit de schoolleiding maakt dat het rendement van de vakgroepwerking veeleer gering is. In het algemeen zijn de vakgroepen nog niet uitgebouwd tot een krachtig forum voor leerplanstudie en uitwisseling van aanwezige expertise. Om die reden startten de scholen recentelijk een vormingstraject op over de werking van de vakgroepen, in samenwerking met de pedagogische begeleidingsdienst.

Op vak- en opleidingsniveau werden al heel wat interessante initiatieven genomen. Zo werden voor houtbewerking een opleiding CNC en voor mechanica een opleiding voor het gebruik van een digitaal tekenprogramma georganiseerd. Ook het contact en de samenwerking met beroepssectoren en de participatie aan leerplanontwikkeling worden gestimuleerd.

De scholen verwachten voor het volgen van vakgerichte nascholing ook initiatief van de individuele leraar. Ze verspreiden daartoe alle beschikbare informatie en rekenen voor de selectie van onderwerpen op het gezond verstand van de geïnteresseerden. Hier knelt het: ofwel is de aansluiting op de taakinhoud soms weinig relevant, ofwel leidt dit soms tot het volgen van weinig of geen nascholing. Ook voor het multipliceren en implementeren van gevolgde nascholing rekent de schoolleiding op de deelnemers en de vakgroep, zonder evenwel de effecten op te volgen. De scholen inventariseren de gevolgde nascholing. Deze lijsten bevatten een ruim aantal vakken, maar een beperkt aantal vakken komt niet voor. De nascholingsgelden worden correct aangewend, maar de scholen slagen er niet meer in bijkomende financiële middelen te investeren.

Op beleidsniveau volgen de directieleden ook heel wat nascholing. Daarmee willen de teamleden niet enkel een voorbeeldfunctie vervullen, maar tegelijk een krachtig signaal geven van de nood aan vorming in deze snel veranderende samenleving en de steeds complexer wordende schoolorganisatie.

5.2 Welzijn

De resultaten van de controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag.

5.3 Begeleiding

5.3.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor ondersteuning, ontwikkeling.

Motivering

De schoolleiding ontwikkelde een duidelijke visie op leerzorg. Zij is gericht op de wisselwerking tussen de eerstelijnszorg op lerarenniveau, de tweedelijnszorg op schoolniveau en de derdelijnszorg van het CLB. Er zijn afspraken, richtlijnen en procedures, die een referentiekader vormen voor een kwaliteitsvolle leerbegeleiding. Om elke leerling maximale ontwikkelingskansen aan te bieden werd 'Preventie en remediëring van studie en gedragsproblemen' in beide scholen bewust als thema in de gelijkeonderwijskansenwerking (GOK) gekozen.

De leerbegeleiding is in de eerste graad (De Puytenput) meer gedragen dan in de bovenbouw (Dé Vakschool), ook de geboden ondersteuning varieert sterk per administratieve school. Het beleid steunt voor zijn leerbegeleiding op een zo breed mogelijke basis en verwacht van alle leraren dat zij hun verantwoordelijkheid opnemen voor de eerstelijnszorg. De eerste graad heeft hiervoor vanuit de goed functionerende cel leerlingenbegeleiding een breed spectrum van preventieve en curatieve ondersteuningsmaatregelen uitgewerkt. Via intakegesprekken, wiskunde- en taaltesten en gegevens vanuit het basisonderwijs worden eventuele specifieke noden bij de start snel in kaart gebracht. Leerlingen die instromen met leerachterstand voor bepaalde vakken worden bijgewerkt door de leraren met o.a. ingeroosterde remediëringlessen. Verschillende screeningstesten over de tweejarige loopbaan van de leerling meten de beginsituatie en de vorderingen. Leerlingen die geen vordering maken ondanks alle genomen maatregelen worden dan in overleg met de klassenraad doorverwezen.

In de bovenbouw is het ondersteuningsaanbod beperkter doch met ingeroosterde bijlessen voor de hoofdvakken en individuele initiatieven van de leraren wordt ook hier de eerstelijnszorg vervuld. Deze zorg gebeurt voornamelijk op vraag van de leerlingen en ouders en minder via detectie op schoolniveau.

Leerlingen met een geattesteerd leerprobleem worden ondersteund met stimulerende, compenserende, remediërende en dispenserende maatregelen (STICORDI-maatregelen) die in een handelingsplan worden vastgelegd. De leraren volgen de uitvoering ervan vrij consequent op. Hoewel de school ook algemene STICORDI-maatregelen op schoolniveau hanteert door bijvoorbeeld screening van de examens, laten heel wat leraren in de bovenbouw de leerlingen nog notities nemen. Het leerproces wordt ondersteund met een systematisch ingevulde modelagenda, wat de duidelijkheid voor de leerling en de communicatie met de ouders bevordert.

De elektronische leerlingendossiers en -volgkaarten zijn in de eerste graad goed gestoffeerd. Zij bevatten relevante informatie en geven een helder overzicht van de remediëringinitiatieven. Deze informatie geeft aanleiding tot verdere opvolging. Ondanks regelmatige nascholingsessies worden in de bovenbouw de volgdoossiers minder systematisch ingevuld, waardoor weinig sporen overblijven van de verschillende begeleidingsinitiatieven. Sommige leraren volgen op eigen initiatief specifieke nascholing met betrekking tot ondersteuning van leerlingen met leerstoornissen. Van een systematische multiplicatie van de extern

opgedane expertise ter ondersteuning van alle teamleden zijn weinig sporen detecteerbaar.

De eerste graad meet de doeltreffendheid van zijn acties systematisch en kwaliteitsvol, deels door zelfreflectie, deels aan de hand van enquêtes. De resultaten hiervan leidden al regelmatig tot bijsturing van de genomen initiatieven. Zo werden de screeningstesten aan de hand van beelden gemaakt, waardoor leerlingen met taalproblemen toch op een objectieve manier kunnen getest worden. Uit de bevragingen bij de ouders bleek ook dat de leerkrachten meer coachend moeten optreden om het leervermogen te verhogen.

In de bovenbouw zijn er aanzetten om gegevens over de leerbegeleiding te verzamelen. Tot een integrale en samenhangende effectmeting op basis van objectieve gegevens komt het evenwel nog niet. Zo heeft de school ook nog geen effectmeting uitgevoerd in verband met de studiewijzer die ze, naar analogie van de eerste graad, uitgewerkt heeft voor alle derde jaren. Door de geringe multiplicatie van de nascholing over leerbegeleiding is ook de effectiviteit daarvan op het leerlingenniveau beperkt.

In het teken van de verdere ontwikkeling is de directie van 'Dé Vakschool' zich ervan bewust dat de leerbegeleiding moet bijgestuurd worden. Zij wil hiervan werk maken door eerst te zorgen voor een positief school-, klas- en leerklimaat. Projectmatig en geïntegreerd werken, verfraaiing van de schoolomgeving maken hier deel van uit. Verder wil zij ook werk maken van de verdere ontwikkeling en invoering van de studiewijzer in alle vierde jaren.

De directie van 'De Puytenput' wil permanent haar leerbegeleiding blijven ontwikkelen. Dit doet zij, mede vanuit de GOK-werking en de verschillende bevragingen.

5.4 Evaluatie

5.4.1 Evaluatiepraktijk

De school staat voor de kwaliteitsbewaking van deze indicator aan het begin van een ontwikkelingsproces.

Motivering

De school hanteert geen geschreven visie op de evaluatiepraktijk. In het schoolreglement zijn slechts enkele aspecten opgenomen omtrent evaluatie, overwegend van praktische aard.

In de eerste graad illustreren een aantal acties dat het streven naar leerplangerichte evaluatie deel uitmaakt van de schoolwerking. De kwaliteit van de vraagstelling op toetsen wordt ondersteund vanuit het talenbeleid. Om de evaluatie van vaardigheden voldoende aan bod te laten komen zijn afspraken vastgelegd over het gewicht ervan in de scores. In de B-stroom is de verhouding tussen kennis, vaardigheden en attitudes voor alle vakken dezelfde. In de A-stroom hebben de vakgroepen inspraak wat betreft het aandeel van de vaardigheden. De beoordeling van niet-vakgebonden attitudes is structureel opgenomen in de evaluatiepraktijk, zonder aankondiging daarvan in het schoolreglement. De quotering ervan gebeurt weinig transparant en beïnvloedt mogelijk de jaartotalen die aan de delibererende klassenraad worden voorgelegd. De strikte verwerking van de gewichten tussen kennis, vaardigheden en attitudes in elk rapport maakt de aandacht voor de evaluatie van vaardigheden wel dwingend, maar laat weinig marge over om de evaluatie maximaal af te stemmen op de leerplandoelstellingen die binnen de betreffende rapportperiode aan bod kwamen. De vaststellingen in de doorgelichte vakken tonen aan dat deze formele aanpak in de meeste vakken nog niet geleid heeft tot een kwaliteitsvolle evaluatie. De kenmerken van een valide evaluatiepraktijk worden onvoldoende onder de aandacht gebracht en de inhoudelijke ondersteuning om deze te implementeren in de onderwijspraktijk is ontoereikend.

In de tweede en de derde graad is de aandacht om de evaluatiepraktijk beleidsmatig aan te sturen de laatste jaren geleidelijk gegroeid. De school heeft de eerste stappen gezet om de kwaliteitsbewaking van de evaluatiepraktijk op te starten. Het proces bevindt zich echter nog in het stadium van de visieontwikkeling.

Algemeen staat het rendement van de evaluatie niet in verhouding tot de vele tijd die volgens de schoolkalender ervoor wordt uitgetrokken. De vaststellingen tijdens de doorlichting tonen aan dat het ontbreken van schoolbrede richtlijnen om leerplangericht, betrouwbaar en transparant te evalueren, leidt tot belangrijke leraar-, vak- en studierichtingsgebonden kwaliteitsverschillen. De validiteit is afhankelijk van de individuele aandacht en bekwaamheid om de evaluatie af te stemmen op het beheersen van de leerplandoelstellingen. Slechts uitzonderlijk is de evaluatiepraktijk onderwerp van overleg binnen een vakgroep. Ook individuele klemtonen, zoals het verrekenen van niet-vakgebonden attitudes, beïnvloeden de scores. Het beleid staat voor de uitdaging om een gedragen visie te ontwikkelen en deze gelijkgericht en met de nodige ondersteuning en deskundigheid in de praktijk om te zetten.

De attestering gebeurt overwegend volgens de geest van de regelgeving. Toch is een aantal uitgestelde beslissingen in de bovenbouw, vooral vorig schooljaar, moeilijk in verband te brengen met een gebrek aan informatie om in juni een attest toe te kennen. De motivering van de B- en C-attesten is ontoereikend. In de eerste graad wordt nagenoeg niet verwezen naar de resultaten wat betreft het beheersen van de leerplandoelstellingen en slechts oppervlakkig naar de remediëringsinitiatieven. De onderbouwing gebeurt vooral op basis van attitudes. In de bovenbouw is de motivering beperkt tot hooguit een opsomming van vakken zonder bijkomende elementen uit de begeleidende klassenraden. Dit is een inbreuk op de regelgeving.

Inbreuk(en) op de regelgeving

De delibererende klassenraad motiveert de B- en C-attesten onvoldoende conform het Besluit van de Vlaamse Regering van 19/07/2002, art.5, §5, 6 en 8.

6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Het Vrij Technisch Instituut, 'school voor wetenschap en technologie', omvat drie administratieve scholen. VTI 1 is de eerstegraadschool, die naast een A-stroom en een B-stroom ook onthaalklassen voor anderstalige nieuwkomers (OKAN) aanbiedt. VTI 2 en VTI 3 vormen samen de bovenbouw ('Dé Vakschool') met een aanbod van bso- en tso-studierichtingen in de nijverheidssector en in de zachte sector op een campus met een verouderde infrastructuur. VTI 2 biedt naast voltijds ook deeltijds onderwijs aan. VTI 3 heeft ook een aanbod van enkele structuuronderdelen in de eerste graad, zowel in de A- als in de B-stroom.

Het volledige aanbod van de eerste graad bevindt zich op de campus 'De Puytenput'. Het OKAN-onderwijs is ondergebracht op de campus van de bovenbouw.

De algemeen directeur staat in voor het overkoepelend beleid en is ook administratief directeur van VTI 2. Op het ogenblik van de doorlichting geeft een waarnemend directeur leiding aan de eerstegraadschool. Hij wordt ondersteund door verantwoordelijken voor de interne pedagogische begeleiding (IPB), de coördinatie en de leerlingenbegeleiding. Het pedagogisch beleid wordt mee gedragen door de jaarleiders van respectievelijk 1A, 1B, 2A en het BVL. De concrete leiding van de bovenbouw (VTI 2 en VTI 3) berust bij een directeur pedagogisch beleid en een directeur wetenschap en technologie. Zij worden ondersteund door een adjunct-directeur pedagogisch beleid en een adjunct-directeur patrimonium technische dienst. Ook de jaarleiders, technische adviseurs en de technische adviseurs-coördinatoren zijn betrokken bij het pedagogisch en logistiek beleid. De eerstegraadschool en de bovenbouw hebben elk hun eigen secretariaatswerking. De functie 'algemene coördinatie' berust bij de coördinator van het Centrum Leren en Werken.

Het algemeen beleid heeft als prioritaire doelstelling een grotere organisatorische en pedagogische afstemming van de eerstegraadschool en de bovenbouw op elkaar, zodat ze zich in hun interne werking en tegenover de buitenwereld als een sterk samenhangend geheel kunnen opstellen en profileren. Recentelijk werden concrete initiatieven genomen om graad- en schooloverstijgend de verticale samenhang te vergroten en te versterken, met de actieve inzet en betrokkenheid van jaarleiders, technische adviseurs en technische adviseurs-coördinatoren.

De globale visieontwikkeling is gesitueerd op het niveau van de inrichtende macht en gaat uitdrukkelijk uit van het 'Eigentijds Christelijk geïnspireerd Opvoedings- en Vormingsproject' (ECOV). De schoolvisie sluit daarbij aan en wordt geconcretiseerd in een dynamisch en strategisch schoolwerkplan. Prioritaire beleidsopties beogen op korte termijn de optimalisering van de vakgroepwerking en de kwaliteitsverhoging van de evaluatiepraktijk.

De scholen beschikken over de decretaal verplichte overlegorganen, die beantwoorden aan de formele verplichtingen. Personeelsleden en leerlingen worden actief betrokken bij de besluitvorming. Vanuit de schoolleiding wordt veel ingezet op duidelijke communicatie via traditionele en elektronische kanalen, al wijst het gebrek aan gelijkgerichtheid in de werking voor sommige vakken en studierichtingen op een falende of gebrekkige informatiedoorstroming.

In de eerstegraadschool is het talenbeleid sterk vervlochten met de GOK-werking. Bovendien trekt de school extra uren uit voor remediërings- en begeleidingslessen die onder meer besteed zijn aan leerlingen met taalachterstanden. Ook de bovenbouw biedt structurele ondersteuning in de context van haar GOK-werking aan. Daarnaast worden niet-structurele remediëringsinitiatieven genomen die leerlingen met taalmoeilijkheden ten goede komen. Verdere inspanningen zijn vooral in de bovenbouw nodig om het draagvlak voor een doelgericht en effectief talenbeleid op het uitvoeringsniveau te verbreden.

De scholen hanteren geen systeem voor interne kwaliteitszorg maar willen met de pdca-cirkel (plan-do-

check-act) hun onderwijskwaliteit bewaken en verhogen. Dankzij de input van functioneringsgesprekken en op grond van data, onder meer uit het leerlingenvolgsysteem, heeft de schoolleiding al heel wat informatie verzameld en verwerkt om het onderwijsproces doelgericht aan te sturen en op te volgen. Zij vertoont een grote bereidheid om kwaliteitsverhogende initiatieven te nemen, ook rekening houdend met externe gegevens. Naast de optimalisering van de vakgroepwerking, onder meer op studierichtingsniveau, van de evaluatiepraktijk en van het professionaliseringsbeleid zijn de betere afstemming van de onderwijsorganisatie op de curriculumrealisatie en de problematiek van de verouderde infrastructuur belangrijke uitdagingen in de context van kwaliteitszorg en kwaliteitsbewaking.

7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De geïntegreerde proef in de studierichtingen Bouw- en Houtkunde en Houttechnieken in tso derde graad.
- De leerplanrealisatie voor de studierichting Autotechnieken in tso derde graad.
- De infrastructuur en uitrusting voor de studierichting Restaurant en keuken in bso tweede graad en de studierichting Grootkeuken in bso derde graad.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De aanwending van de schooltijd.
- De uitgestelde beslissingen en bijkomende proeven.
- De competentieontwikkeling in de studierichting Grootkeuken in bso derde graad.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De evaluatiepraktijk.
- De vakgebonden leerbegeleiding.

Wat betreft het algemeen beleid

- De ontwikkeling en implementatie van de onderwijskundige visie op de leerplanrealisatie en de evaluatie.
- De afstemming van de onderwijsorganisatie op de realisatie van geïntegreerde leerplannen in sommige studierichtingen.
- De aansturing, ondersteuning en opvolging van de onderwijskundige processen in relatie tot de vakgroepwerking.

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De minimale materiële vereisten en de realisatie van de leerplandoelstellingen voor het vak aardrijkskunde in de basisvorming van de studierichtingen in het tso derde graad.
- De realisatie van de leerplandoelstellingen voor het vak Nederlands in de basisvorming van de studierichtingen in het tso derde graad.
- De minimale materiële vereisten en de realisatie van de leerplandoelstellingen voor het vak pav in de basisvorming van de studierichtingen in het bso tweede graad.
- De realisatie van de leerplandoelstellingen voor het specifiek gedeelte van de studierichting Restaurant en keuken in het bso tweede graad.

Wat betreft de regelgeving

- Het schoolreglement bijsturen conform de vereisten van de regelgeving ter zake.
- De B- en de C-attesten met voldoende diepgang motiveren.

8 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG

8.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen':

BEPERKT GUNSTIG

omwille van het onvoldoende realiseren van de leerplandoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 2 BSO Bouw	X	
Graad 2 BSO Hout	X	
Graad 2 BSO Restaurant en keuken	X	X
Graad 2 BSO Schilderwerk en decoratie	X	
Graad 3 TSO Autotechnieken	X	
Graad 3 TSO Bouw- en houtkunde	X	
Graad 3 TSO Houttechnieken	X	

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf 01-03-2016 opnieuw een controle uit.

8.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de overige erkenningsvoorwaarden:

BEPERKT GUNSTIG

omwille van De delibererende klassenraad motiveert de B- en C-attesten onvoldoende conform het Besluit van de Vlaamse Regering van 19/07/2002, art.5, §5, 6 en 8.

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf 01-03-2016 opnieuw een controle uit.

8.3 Overige reglementering: regeling voor het vervolg

Het inspectieteam stelde volgende inbreuk(en) vast:

Het schoolreglement is niet volledig conform de regelgeving: het evaluatiestelsel met inbegrip van de remediëringmaatregelen is niet in orde.

Om deze inbreuk(en) op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf 01-03-2016 opnieuw een controle uit.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname
Roger Van den Borre de inspecteur-verslaggever	Naam: het bestuur of zijn gemandateerde
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling	